

ЗМІСТ

Передмова	4
<i>ТЕМА 1.</i> Галузева структура промисловості	7
<i>ТЕМА 2.</i> Основні фонди і виробнича потужність.	12
<i>ТЕМА 3.</i> Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства	39
<i>ТЕМА 4.</i> Заробітна плата і продуктивність праці.	51
<i>ТЕМА 5.</i> Собівартість, ціна, прибуток і рентабельність	59
<i>ТЕМА 6.</i> Планування і прогнозування розвитку виробництва.	91
<i>ТЕМА 7.</i> Ефективність суспільного виробництва	98
<i>ТЕМА 8.</i> Управління інвестиціями	107
<i>ТЕМА 9.</i> Приватизація підприємств	113
<i>ТЕМА 10.</i> Підприємництво, менеджмент, маркетинг	116
Ключі до вправ і задач	143
Література	146

ПЕРЕДМОВА

Розвиток економіки України на ринкових принципах вимагає відповідної модернізації підготовки фахівців різних професій. Це стосується не тільки спеціалістів економічного профілю, а й майбутніх інженерів, проєктантів, виробників, менеджерів. Одним із принципів сучасної системи вищої освіти є загальна економічна грамотність.

Економіка виробництва — це наука, що вивчає і розкриває базові соціально-економічні аспекти процесу створення необхідних людям матеріально-речових благ. За межами виробничого підприємства циркулює різноманітна інформація про кількість, якість і пропорції різної продукції, що виробляється і споживається. Вивчення економіки виробництва закладає фундамент найважливішого комплексу практичних економічних знань, потрібних майбутньому спеціалістові незалежно від його фаху і місця роботи.

Пропонований практикум (це його четверте видання) охоплює комплекс прикладних питань вартісної і результативної характеристики залучення та використання ресурсів підприємства: основних фондів, оборотних коштів, трудових ресурсів, і є другою частиною комплексного методичного забезпечення предмета «Економіка підприємства», що включає:

1) «Захарченко В.І., Балахонова О.В., Меркулов М.М. Економіка підприємства. Теорія: Навчальний посібник» — охоплює базові моменти теорії економіки підприємства;

2) «Захарченко В.І., Меркулов М.М., Ширяєва Л.В. Економіка підприємства. Практикум (збірник завдань і виробничих ситуацій)».

Даний посібник рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний для студентів вищих навчальних закладів.

У практикумі розглядаються десять тем, кожна з яких виконує певну рольову функцію:

Тема 1 знайомить із загальними питаннями галузевої організації промислового виробництва і дає загальні поняття кількісних показників розвитку, концентрації і спеціалізації виробництва.

У темах 2—4 висвітлюються спеціалізовані питання, пов'язані з використанням конкретного виду ресурсу (основних фондів, оборотних коштів і трудових ресурсів).

Тема 5 присвячена питанням вартісної оцінки залучених ресурсів і створюваних матеріальних благ.

Тема 6 пов'язує економічні показники з проблемами планування і прогнозування на реальному підприємстві.

Тема 7 комплексно об'єднує питання ефективного виробництва, вивчає як приватні, так і загальні показники ефективності.

Теми 8—10 показують практичний вихід раніше вивчених наочних даних.

Багато тематичних завдань мають комплексний характер і можуть бути виконані тільки після вивчення попередніх тем 1—6. Деякі завдання ознайомлювального характеру, оскільки спеціальні питання інвестування, маркетингу та інші вивчаються детально у відповідних дисциплінах.

Кожна тема включає три види задач:

- вправи-тести;
- зразки розв'язання типових задач;
- задачі для самостійної роботи.

Т

З

С

Вправи-тести призначені для опрацювання і самоконтролю засвоєння теорії економіки: визначень, класифікацій, правил і т. д.

Зразки розв'язання задач описують стандартні ситуації та типові підходи до вирішення.

Задачі для самостійного опрацювання представлені за наростаючою складністю розв'язання. Кожна тема закінчується мінімум одним комплексним розрахунковим завданням підвищеної складності з елементами самостійного обґрунтування оцінюваних показників та обов'язковим формулюванням висновків за темою, що вивчається.

Задачі такого типу позначені значком

?

До кожного завдання подано ключі-відповіді, апробовані викладачами кафедри економіки та управління Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова і кафедри обліку, фінансів та аудиту Оде-

ського національного морського університету в навчальному процесі підготовки фахівців економічних спеціальностей. У ході розв'язання задач студенти самостійно визначають довідкові відомості — законодавчо встановлені норми, нормативні акти та ін., допускається також використовувати середньогалузеві значення.

Навчальний посібник містить матеріал, необхідний для вивчення даної дисципліни при підготовці кадрів зі спеціальностей: 6.030601 — менеджмент (бакалавр), 7.030601 — менеджмент ЗЕД (спеціаліст); облік і аудит — 6.030509 (бакалавр), 7.03050901 (спеціаліст).

Автори посібника-практикуму не претендують на винятковість пропонованих алгоритмів і ключів розв'язання і рекомендують викладачам та студентам творчо підходити до розбору завдання: не обмежуватися шаблоном розв'язання, детальніше аналізувати можливі ситуації, ускладнюючи задачі мірою освоєння тем.

Автори вдячні доктору економічних наук, професору, завідувачу кафедри обліку, аналізу і аудиту Одеського національного політехнічного університету С. В. Філіпповій за цінні зауваження під час роботи над рукописом книги.